Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 26 november 2024

Portefeuille: Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (32)
Ruimtelijke Ordening (23)

Agendapunt: B5

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het verlengen van de intentieovereenkomst met de stichting IJbaan inzake een haalbaarheidsonderzoek naar een kabelbaan over het IJ

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de voortgang van de haalbaarheidsonderzoeken van een kabelbaan over het IJ;
2. In te stemmen met de technische verlenging van de intentieovereenkomst met de stichting IJbaan inzake het doen van een haalbaarheidsonderzoek naar het tracé Softwareweg – Minervahaven – Hemknoop tot 7 oktober 2025. Dit vanwege het aflopen van de intentieovereenkomst en het gegeven dat de afgesproken haalbaarheidsonderzoeken nog niet zijn afgerond.

Kernboodschap

Het college stemt in met het verlengen van de op 7 oktober 2021 getekende intentieovereenkomst met de stichting IJbaan inzake het doen van een haalbaarheidsonderzoek naar het tracé van een kabelbaan over het IJ tussen de Softwareweg – Minervahaven - Hemknoop. De verlenging is nodig omdat de intentieovereenkomst automatisch afloopt op 7 oktober 2024 en de haalbaarheidsonderzoeken, mede omdat in juni 2023 het te onderzoeken tracé is aangepast, nog niet zijn afgerond. Mede op basis van de uitkomsten van deze haalbaarheidsonderzoeken zal een besluit worden genomen of het college medewerking verleent aan de realisatie van een kabelbaan door een private onderneming.

Bestuurlijke achtergrond

19 juli 2017 heeft de gemeenteraad het definitief voorkeursbesluit Sprong over het IJ genomen.

Op 18 juni 2019 heeft het college ingestemd met de opdracht 'Advies oeververbindingen Rijkswateren Amsterdam' aan de onafhankelijke adviescommissie onder leiding van Alexander D'Hooghe.

10 juli 2019 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen van de leden Vroege, Ernsting en De Heer betreffende Kabelbaan over het IJ waarin het college gevraagd wordt zich in te spannen om te komen tot afspraken met de initiatiefnemers van de

kabelbaan, over haalbaarheid, over taak- en kostenverdeling en over planning en op basis hiervan een afgewogen besluit te nemen over het al dan niet sluiten van

een realisatieovereenkomst.

Op 23 juni 2020 heeft het college kennis genomen van het eindrapport van de commissie D'Hooghe "Genereus verbonden, een concept Inrichtingsplan voor het IJ in Amsterdam als robuust en toekomstvast waterkruispunt" waarin ook een advies met betrekking tot een tracé voor een kabelbaan aansluitend op een mogelijke nieuwe locatie voor de PTA is opgenomen.

Op 16 februari 2021 heeft het college het Westerhoofd in de Coenhaven aangewezen als voorgenomen voorkeurslocatie voor de mogelijke verplaatsing van de Passagiers Terminal Amsterdam (PTA). Nader onderzoek naar de haalbaarheid van de verplaatsing PTA wordt pas uitgevoerd indien de aanleg van een westelijke vaste oeververbinding (Westbrug of Voetgangerspassage) concreet aan de orde is.

Op 16 februari 2021 heeft het college de bestuurlijke reactie op het advies van de commissie D'Hooghe vastgesteld waarin is opgenomen dat de adviezen worden verwerkt in een actualisatie van het programma Sprong over het IJ, in het programma Veren en in het programma Zeeburgereiland en IJburg Bereikbaarheid op Tijd op Orde. Met betrekking tot het advies van de commissie voor een tracé voor de kabelbaan dat aansluit op de mogelijke nieuwe locatie voor de PTA is aangegeven dat samen met de stichting IJbaan onderzocht zal worden of dit tracé haalbaar is.

Op 6 juni 2023 heeft het college ingestemd met het verzoek van de stichting IJbaan om het haalbaarheidsonderzoek naar een kabelbaan over het IJ toe te spitsen op het tracé Softwareweg – Minervahaven – Hemknoop.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid onder a Gemeentewet

Het college is bevoegd het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet

Het college is bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten.

Onderbouwing besluit

Ad 1. Kennis te nemen van de voortgang van de haalbaarheidsonderzoeken naar een kabelbaan over het IJ

In oktober 2021 heeft het college, samen met de Vervoerregio Amsterdam een intentieovereenkomst gesloten met de stichting IJbaan voor het doen van een haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van een kabelbaan tussen omgeving Softwareweg, Minervahaven en Isolatorweg. Dit te verkennen tracé dat afwijkt van het tracé in het eindrapport van de commissie D'Hooghe, is vervolgens door de gemeenteraad vastgelegd in de Nota van Uitgangspunten Sprong over het IJ. Aandachtspunt bij de tracékeuze is een goede balans tussen de te verwachten vervoerwaarde en het voorkomen van overlap met het tracé van de toekomstige Westbrug.

Op basis van de uitgevoerde haalbaarheidsonderzoeken is in juni 2023 geconcludeerd dat het beoogde tracé onvoldoende nautisch inpasbaar was en heeft het college en de VRA ingestemd met het aanpassen van het te onderzoeken tracé naar Softwareweg – Minervahaven – Hemknoop. Dit nieuwe tracé sluit aan bij het voornemen om de metroringlijn te verlengen van Isolatorweg naar

station Hemknoop. Vanaf de zomer 2023 zijn de haalbaarheidsonderzoeken gericht geweest op dit tracé. De belangrijkste tussentijdse bevindingen zijn:

- Het aangepaste tracé levert weliswaar (enige) beperkingen op voor de gebiedsontwikkeling van de deelgebied Minervahaven, maar is zowel stedenbouwkundig als nautisch goed inpasbaar waarbij over de exacte locaties van de pylonen nog overleg plaats vindt.
- Uit de uitkomsten van het vervoerwaarde-onderzoek blijkt dat de kabelbaan op het aangepaste tracé voldoende vervoerwaarde heeft, op voorwaarde dat metrostation Hemknoop (tijdig) wordt gerealiseerd.
- De juridische haalbaarheid dient nog nader onderzocht te worden.
- Om de haalbaarheidsonderzoeken naar het aangepaste tracé Softwareweg – Minervahaven – Hemknoop af te kunnen ronden en op basis daarvan het opstellen van de businesscase inclusief participatieproces, is naar het zich nu laat aanzien nog circa 9 maanden nodig.

Ad 2 In te stemmen met de technische verlenging van de intentieovereenkomst met de stichting IJbaan inzake het doen van een haalbaarheidsonderzoek naar het tracé Softwareweg – Minervahaven – Hemknoop tot 7 oktober 2025. Dit vanwege het aflopen van de intentieovereenkomst en het gegeven dat de afgesproken haalbaarheidsonderzoeken nog niet zijn afgerond.

Op 7 oktober 2021 hebben het college en het Dagelijks Bestuur van de Vervoerregio ingestemd met een intentieovereenkomst met de stichting IJbaan voor het doen van een haalbaarheidsonderzoek naar een kabelbaan over het IJ. In de intentieovereenkomst is opgenomen dat deze automatisch van rechtswege 3 jaar na ondertekening afloopt. De intentieovereenkomst eindigt derhalve op 7 oktober 2024. Op verzoek van de stichting wordt daarom nu voorgesteld de intentieovereenkomst met 1 jaar te verlengen tot 7 oktober 2025. Dit biedt de mogelijkheid de lopende haalbaarheidsonderzoeken af te ronden en op basis hiervan participatie te organiseren en een businesscase op te stellen. Mede op basis van de businesscase en de uitkomsten van de haalbaarheidsonderzoeken en het participatieproces kan het college bepalen of een kabelbaan haalbaar en wenselijk is.

Een besluit tot verlenging moet worden genomen door het college van B&W en door de Vervoerregio op basis van een gemotiveerd verzoek van de stichting IJbaan. Het betreft een technische verlenging van de overeenkomst, hiermee loopt het college op geen enkele wijze vooruit op de uitkomsten van de haalbaarheidsonderzoeken en op de vraag of realisatie van de kabelbaan haalbaar en/of wenselijk is. Ook na verlenging van de Intentieovereenkomst kunnen partijen op basis van (tussentijdse) uitkomsten afzonderlijk besluiten (eerder) te stoppen met verdere stappen in het kader van het aantonen van de haalbaarheid.

Participatie

Onderdeel van de intentieovereenkomst is dat de stichting IJbaan verantwoordelijk is voor communicatie en participatie met betrokken bedrijven en andere belanghebbenden.

Financiële onderbouwing

Overige toelichting

De haalbaarheidsonderzoeken die volgens de intentieovereenkomst door de stichting IJbaan zelf worden uitgevoerd worden ook door hen bekostigd. Het gaat hierbij met name om de

inpassingsonderzoeken en de Businesscase. De stichting IJbaan heeft onder andere Arcadis en UNStudio ingehuurd om hierbij te ondersteunen. De reden van het verzoek tot verlenging van de duur van de intentieovereenkomst is omdat de werkzaamheden aan de kant van de initiatiefnemers nog niet zijn afgerond. Genoemde inpassingsonderzoeken en ook het opstellen van de Businesscase duren langer of schuiven op in de tijd. Dit betekent dat de kosten van de ambtelijke toetsing door het team Haven-Stad in principe niet hoger worden dan eerder voorzien maar dat deze werkzaamheden later in de tijd plaatsvinden. Deze kosten van ambtelijke toetsing worden ingeschat op grofweg € 50.000,- (met name uren van stedenbouwkundigen en jurist uit het team Haven-Stad) en zijn gedekt binnen het werkprogramma Haven-Stad 2025.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in besluitenlijst

Buiten de gemeente: n.v.t.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-056866	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2024-071332	1. 240626 Verzoek aan College verlenging looptijd Intentieovereenkomst IJbaan.pdf (pdf)
AD2024-071341	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten